A beton alatt, több mint 2100 méteres mélységben azonban nem kincsek, hanem a hidegháborús hadiipar legdurvább vegyi hulladékai és a nukleáris kor felelőtlensége rejtőzik. Egy igazi, föld alatti időzített bomba, ami sajnos lassan szivárogni kezdett.

Tovább >>

bolyongó

2026.10.07|

Üdvözöllek a bolyongón!

A Volga Atom és az atomautók elfeledett őrülete

Volt egy időszak, úgy az 50-es években, amikor a világ atomőrületben élt; boldog békeidők, hol volt akkor még Csernobil vagy Fukushima, és a zöld atomellenes őrület. Semmi felelemenzet nem volt, mégra magnasadást és a sugárzást illetően. No meg, persze, non-plus-ultra, a nukleáris autók terveivel kapcsolatban.

Tovább >>

Passport blog ajánló

Ördögnyál

2026.10.01

Falkland háború

A Falkland-szigeteki háború az újkori történelem egyik legkülönösebb fegyveres konfliktusa volt: egy gazdaságilag összeomló dél-amerikai katonai diktatúra és egy belpolitikai válsággal küzdő brit kormány feszült egymásnak egy szinte teljesen kopár, fagyos atlanti-óceáni szigetcsoportért, amelyet több birka lakott, mint ember. Maga a konfliktus teljes terjedelmében olyan szinten értelmetlen volt, ráadásul a melléfogások és bizarr hibák sorozata, hogy simán összefoglalható lenne Benny Hill aláfestő zenei motívumok mellett, ha nem követelt volna 907 halálos áldozatot.

Tovább >>

2026.09.29

A jégbe fagyott időzített bomba: Novaja Zemlja

Ha ma ránézel a térképre, Novaja Zemlja (oroszul Új Föld) egy hatalmas, sarló alakú, fehér foltként terül el a Jeges-tenger és a Kara-tenger között. Első pillantásra kietlen, unalmas senkiföldjének tűnik, ahol a fagy és a szél az úr. A valóságban azonban ez a szigetcsoport a világ egyik legszigorúbban őrzött, zárt katonai zónája, ahol a hidegháború sosem ért véget. Sőt, az utóbbi években magasabb fordulatszámra kapcsolt, mint valaha.
Tovább >>

2026.09.23

Whiskey on the rocks

A Whiskey a sziklákon (Whiskey on the Rocks) egy svéd gyártású, kiváló politikai szatíra és minisorozat, mely az 1981-ben Svédország partjainál megfeneklett szovjet tengeralattjáró történetén alapul. A sorozatnak szatíraként nagyon kellett igyekeznie, hogy túlszárnyalja a valós eseményeket, amikor a hajó kapitánya így kezdte a védekezést: *„Elnézést, elromlott az iránytű. Azt hittük, Lengyelországban vagyunk.”*
Tovább >>

2026.08.12

A 18-as járat

Az egyik sofőr úgy emlékezett vissza, hogy a legfélelmetesebb a csend volt. Amikor a busz behajtott a falak közé, a motor zúgásán kívül semmit sem lehetett hallani. Tudták, hogy a fal tetején lévő résekből és a tornyokból keletnémet határőrök távcsövekkel figyelik az arcukat. *„Sosem néztünk fel a tornyokra, szigorúan csak az utat figyeltük, mert minden felesleges mozdulat provokációnak számíthatott”*
Tovább >>

2026.08.07

Point Nemo

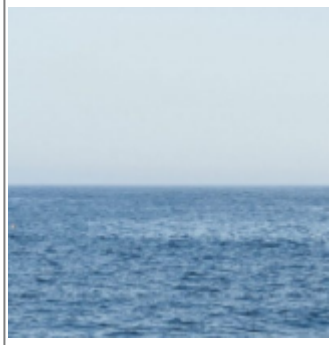

„…messze, az Óperenciás-tengeren is túl” – olvasták nekünk kiskorunkban. A valóságban ez a hely a Nemo-pont, ahol a legközelebbi lakott bázis nem a Földön, hanem 400 kilométerrel a fejed felett, az űrben kering.Hrvoje Lukatela 1992-ben számítógéppel modellezte a bolygónk legtávolabbi tengeri pontját, amit Jules Verne híres kapitánya után nevezett el.
Tovább >>

2026.08.04

LAWS

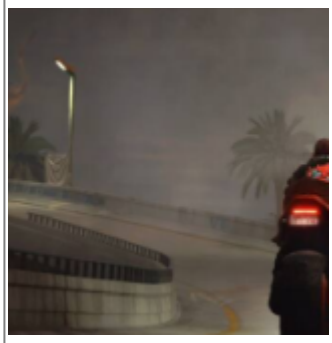

A LAWS olyan fegyverrendszer, amely az aktiválása után emberi beavatkozás nélkül képes célpontokat kiválasztani és megtámadni. Nem egyszerűen távirányított drónokról van szó, hanem olyan eszközökről, ahol az algoritmus és a mesterséges intelligencia hozza meg a végső döntést a tűz megnyitásáról.
Tovább >>

2026.07.31

Az Ozempic-háború

Donald Trump legutóbbi, 2026. július 21-i sajtóközleménye első látásra unalmas gazdasági hírnek tűnt: az elnök 100, majd később 200 százalékos büntetővámot vetett ki az importált generikus (másolt, lejárt szabadalmú) gyógyszerekre. A gazdasági oldalak lehozták a számokat, a tőzsdék megrezzentek, a világ pedig tovább lépett. Pedig ha a sorok mögé nézünk, felsejlik a XXI. század legnagyobb és legjövedelmezőbb egészségügyi üzletének a háttere: az Ozempic-háború.
Tovább >>

2026.07.22

Fél óra még az életedből

John Ratcliffe, a CIA igazgatója, nemrégiben sokkoló adatot osztott meg a Pennsylvania Védelmi és Innovációs Csúcstalálkozón: Az Ukrajnába érkező megszálló orosz katonák átlagos túlélési ideje a frontvonalon mindössze 20-30 perc.
Tovább >>

2026.07.19

A Te könyved milyen vastag?

Meglehetősen gyakran előfordul, hogy egy film vagy könyv évekkel vagy akár évtizedekkel megelőzi a korát. Amikor olvastuk, vagy néztük a sorozatban, hogy az emberi elme egyszerűen menthető, vagy kibővíthető, plug-in-ekkel tuningolható, hitetlenkedtünk. Aztán napjainkban mindez szép csendben valósággá válik. Egy kényelmetlen „bökkenővel”: amíg azt hisszük, hogy komplex, kiszámíthatatlan lények vagyunk szabad akarattal, ábrándos világunkra rárugja az ajtót a valóság: a teljes tudatunk letömöríthető egy 5 gigás pendrive-ra.
Tovább >>

2026.07.11

Orwell elmaradt, a bürokrácia győzött

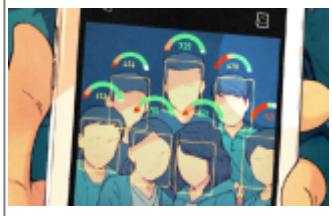
2018-ban írtam egy blogbejegyzést „Lepontozva Kínában” címmel az egyik; a kínai hatóságok által felvetett tervről, ami inkább egy Black Mirror-epizódra hasonlított. Az elmúlt nyolc évben azonban a pontozós rendszer helyett egy sokkal keményebb, digitális bürokrácián alapuló, feketelistás rendszer alakult ki.
Tovább >>

2026.07.05

Az oroszok hibrid hadviselése a európai GNSS rendszer ellen

Ön hogyan reagálna, ha egyszer csak meghalna az autójában a navigáció? Megszűnne a mobilhálózat, és egyszer csak az áram is eltűnne? Ugyanis ezek a főbb céljai az orosz hibrid hadviselés egyik eszközének, a GPS-jelzavarásnak. Ha esetleg úgy gondolja, hogy ez egy üres fenyegetés volna, ki kell, hogy ábrándítsam; ezt a funkciót már szinte havonta tesztelik az oroszok. Tovább >>

2026.06.27

Ebolajárvány Kongóban

A magyar (és általában az európai) sajtó ingerküszöbét a távoli afrikai járványok – például a mostani **kongói ebola** – ritkán érik el, mindaddig, amíg nem jelentenek közvetlen fenyegetést a kontinensre. Az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ (ECDC) elemzése szerint ez a kockázat Európára nézve jelenleg nagyon alacsony. Az ebola nem terjed a levegőben (mint a Covid-19 vagy az influenza), kizárólag a betegek testnedveivel való közvetlen érintkezés útján adható át, így a nemzetközi behurcolás esélye minimális. Tovább >>

2026.05.28

Amikor egy naperőmű teszi oázissá a sivatagot

Kínában, a Tibeti-fennsíkon, amely egy sivatagos, sziklás, kietlen vidék, a Góbi-sivatag sarkában telepítették a világ egyik legnagyobb naperőművét, a Talatan naperőműparkot. A hatalmas napelemeket tisztítani kellett, a csorgalékvíz és a sivatagtól védett körülmények viszont kedveztek a növényeknek; azok lassan túlnőtték a paneleket. Mi ilyenkor a megoldás? Hát persze, hogy a biofűnyíró, a birka. Tovább >>

2026.05.13

Boeing 737 MAX / MCAS

A Boeing 737 MAX/MCAS története az utóbbi évtizedek egyik legsúlyosabb repülési válsága, amely rávilágított a vállalati kultúra és a biztonsági szabályozás végzetes hiányosságaira. Tovább >>

2026.05.05

Csernobil árnyéka: Negyven évvel a katasztrófa után

Négy évtized telt el azóta, hogy 1986. április 26-án a csernobili atomerőmű negyedik blokkja felrobbant, előidézve a történelem legsúlyosabb polgári nukleáris balesetét. Bár a fizikai romokat már régen egy gigantikus acélszarkofág fedi, a katasztrófa láthatatlan öröksége ma is velünk él. A radioaktív izotópok, mint a cézium-137, lassan feleződnek, de a természet körforgásába beépülve továbbra is jelen vannak Európa ökoszisztémáiban. Tovább >>

2026.04.26

A Mars Climate Orbiter (MCO) program banális katasztrófája

1999 szeptemberében, közel 10 hónapnyi Mars-utazás után a Mars Climate Orbiter darabokra szakadt és szétégett a Mars légkörében. Egy olyan napon, amikor a NASA mérnökei és az érdeklődők pezsgők társaságában, lélegzetvisszafolytva az ünneplésre készültek. A földi valóság viszont csúnyán visszaköszönt; a kapkodás, a spórolás nem hálálta meg magát, és főleg az a banális tény, hogy a tervezőcsapat egy része a metrikus, a másik viszont az imperiális mértékegységeket használta a munkájához, és erről elfelejtettek egymással egyeztetni. Tovább >>

2026.04.24

Therac-25: A hibaüzenet, amit senki nem értett

A mérnökök komótosan, a maguk módján tesztelik a berendezéseket. Pontosan és megfelelő sorrendben, „két ujjal” pötyögik be az utasításokat, és minden az elvárásoknak megfelelően működik. Aztán szembejön a valóság; a rutinból vágtázó, hibázó és a hibákat villámgyorsan korrigáló operátorokkal. Ha a szoftver erre nem jól reagál, abból problémák adódhatnak. Ha a fejlesztés során túlzott volt a szoftver biztonságába vetett hit, és az egyéb védelmi megoldásokat nem tervezték be, az bizony már tragédiákhoz vezethet. Ez történt a Therac-25 esetében is. Tovább >>

2026.04.19

Amikor a király a másodpióta

Felszállsz a menetrend szerinti KLM Cityhopper Budapest–Amszterdam járatára, és fogalmad se lesz róla, hogy a pilótafülkében, a jobb egyben – azaz másodpilótaként – a holland király vezeti a gépet. Pedig megtörténhet. Tovább >>

2026.04.17

A világ legnagyobb városa, Csungking

Elmentünk meglátogatni a világ legnagyobb városát, Csungkinget (Chongqing). A beszámolóm erről a kirándulásról. Tovább >>

2025.05.06

Blackout Spanyolországban

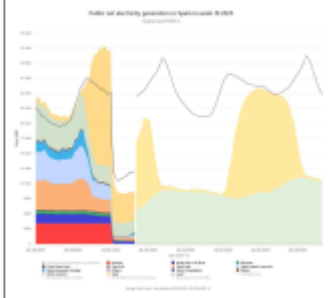 A tegnapi spanyol áramszünet rávilágított az európai villamos hálózat problémáira, amik egyre súlyosabbá fognak válni, ha nem történik valami érdemi beavatkozás, és egyre több régiót és országot fognak sújtani. Kezdjük egy rövid, de annál felületesebb ismertetéssel, hogy hogyan is működik a villamos hálózat. Tovább >>

2025.04.29

A Dunning-Kruger-hatás

A Dunning-Kruger-hatás (Dunning–Kruger effect) egy pszichológiai jelenség, mely szerint azok az emberek, akiknek kevés tudásuk vagy készségük van egy adott területen, hajlamosak túlbecsülni saját képességeiket. Ezzel szemben azok, akik valóban magas szintű tudással vagy tapasztalattal rendelkeznek, gyakran alulértékelik saját képességeiket. Tovább >>

2025.03.30

Az ekranoplán; ismét a hullámok felett

A Kaszpi-tengeri Szörny, a szovjetek hatalmas és valóban repülő ekranoplánja rettegésben tartotta a nyugati világot, mert senki nem tudta, hogy a szörny vajon mire képes. Mi is az az ekranoplán? Egy olyan repülőgép, ami nem repül magasra, hanem csak a nyílt tenger felszíne fölött néhány méterrel száguld, kihasználva a fizikai törvényszerűséget, a határfelület-hatást, amit az albatroszok és a sirályok már évezredek óta ismernek és használnak. A szörny, és aztán annak az amerikai mása, az MD-160 bár működőképes volt, azonban akkoriban a gépszörnyek irányítása néhány méterrel a vízfelszín fölött komoly – gyakorlatilag megoldhatatlan technológiai kihívást jelentett. Ezek a problémák persze napjainkra már jórészt elhárultak, így várható volt, hogy valaki leporolja a terveket, és újragondolja az ekranoplánok megvalósíthatóságát. Tovább >>

2025. február 13.

A Silk Road hagyatéka

Donald Trump amerikai elnök egyik első határozata volt, hogy 2025 január 21-én kegyelmet adott Ross William Ulbricht-nak, a Silk Road (Selyemút) platform kifejlesztőjének. Ross éppen Tucsonban két életfogytiglan plusz 40 év büntetését töltötte, amire 2015-ben ítélték, így a Silk Road fejlesztéséért végül is 10 évet ült. Tovább >>

2025. január 24.

Bayernturm, a funkcióját vesztett kilátó

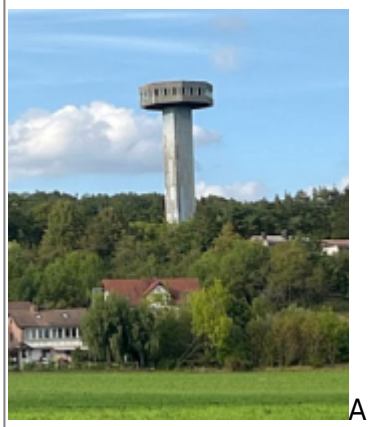

A kilátó építése során is aggodalmakra adott okot a keleti oldalon, ugyanis eleinte azt hitték, hogy rakétakilövő állvány épül. Az épületet, mellette étteremmel és szállodával, rögtön hatalmas érdeklődés övezte, „Jól ment a bolt”, a világ minden tájáról érkeztek az érdeklődők, hogy egy pillantást vethessenek a határ berendezéseire és a halálsávra. Tovább >>

2025. január 21.

Basilique Notre-Dame de la Paix, a világ legnagyobb katolikus temploma

Az építkezés alapkövét II. János Pál pápa tette le 1985. augusztus 10-én, azaz az egyházat nagyon nem zavarta a nyomorgó ország szinte összes erőforrását felzabáló projekt. Az agyament projekt 1989. szeptemberben lezárult, 1990. szeptember 10-én fel is szentelte őfelsége a pápa. A templom egyébként igencsak hasonlít a vatikáni példaképére, 24 pillér tartja a hatalmas kupolát az egyterű épület fölött. Az oszlopok némelyikében liftek is találhatók, melyek persze az épület átadása óta nem üzemelnek. Tovább >>

2025. január 13.

Filmes idézetek újratöltve

Kezdjük lazán; elfelejtve a karácsonyi befeszülést és ablakpucolási kényszert, bemenekülünk a kivetítő vagy a tévé elé, és előkaparjuk a régi és sajnos már régen látott kedvenc filmjeinket. A sztorikat, amiknek az összes kanyarját betéve (és akár betépve is) ismerjük, és a szereplők előtt már odavetjük az értő közönségünknek a jól ismert idézeteket. Tovább >>

2024. december 12.

További bejegyzések >>

From:
https://mail.bolyongo.hu/ - **bolyongó**

Permanent link:
https://mail.bolyongo.hu/doku.php?id=start&rev=1791397594

Last update: **2026/10/07 20:26**